

OBOWIĄZKI RACHUNKOWE ZWIĄZANE Z ZAKOŃCZENIEM ROKU OBROTOWEGO

W związku z tym, że w przypadku większości spółek handlowych rok obrotowy tych spółek jest rokiem kalendarzowym, który kończy się z dniem 31 grudnia, chcielibyśmy zwrócić Państwa uwagę na obowiązki rachunkowe związane z zakończeniem roku obrotowego. Poniższe informacje są także użyteczne dla tych spółek, w których rok obrotowy nie pokrywa się z rokiem kalendarzowym.

Zakres obowiązków związanych z zakończeniem roku obrotowego reguluje przede wszystkim ustawa z dnia 29.09.1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2002 r., Nr 76, poz. 694 z późn. zm.). Poniżej omówione zostały obowiązki spoczywające na jednostkach podlegających przepisom ustawy o rachunkowości (w szczególności na spółkach handlowych, w tym spółkach z o.o. oraz spółkach akcyjnych), jakim zadośćuczynić należy w związku z zakończeniem roku obrotowego oraz przedstawione zostały sankcje wynikające z braku realizacji tych obowiązków.

Na jednostkach podlegających przepisom ustawy o rachunkowości, zgodnie z art. 45 ustawy o rachunkowości, spoczywa obowiązek **sporządzenia sprawozdania finansowego** na dzień zamknięcia ksiąg rachunkowych. Księgi rachunkowe zamyka się przede wszystkim na dzień kończący rok obrotowy. Do rocznego sprawozdania finansowego spółki kapitałowej należy dołączyć również **sprawozdanie zarządu z działalności spółki** (art. 45 ust. 4 oraz art. 49 ust. 1 ustawy o rachunkowości). Zarząd jednostki podlegającej przepisom ustawy o rachunkowości jest zobowiązany do sporządzenia rocznego sprawozdania finansowego w terminie 3 miesięcy od dnia bilansowego. Za **niesporządzenie sprawozdania finansowego**, zgodnie z art. 77 pkt 2 ustawy o rachunkowości, grozi kara grzywny lub kara pozbawienia wolności do lat 2, albo obie te kary łącznie.

- roczne sprawozdanie finansowe jednostki podlegającej przepisom ustawy o rachunkowości podlega **zatwierdzeniu przez odpowiedni organ** tejsze jednostki (w przypadku spółki z o.o. jest nim zgromadzenie wspólników), nie później niż w terminie 6 miesięcy od dnia bilansowego.
- W przypadku części jednostek, roczne sprawozdanie finansowe, przed jego zatwierdzeniem, podlega dodatkowo **badaniu przez biegłego rewidenta**. Obowiązkiem przedsiębiorcy jest zweryfikowanie, czy prowadzona przez niego jednostka nie podlega takiemu obowiązkowi (art. 64 ustawy o rachunkowości), ponieważ podział lub pokrycie wyniku finansowego jednostki może nastąpić dopiero po zatwierdzeniu sprawozdania finansowego przez organ zatwierdzający, poprzedzonego wyrażeniem przez biegłego rewidenta opinii o tym sprawozdaniu bez zastrzeżeń lub z zastrzeżeniami. Istotne jest, że **uchybiecie obowiązkowi poddania sprawozdania finansowego badaniu przez biegłego rewidenta** podlega karze grzywny albo karze ograniczenia wolności (art. 79 pkt 1 ustawy o rachunkowości).
- Nie wszyscy przedsiębiorcy mają świadomość, że jednostka dominująca, mająca siedzibę lub miejsce sprawowania zarządu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, zobowiązana jest co do zasady **sporządzić roczne skonsolidowane sprawozdanie finansowe grupy kapitałowej**, obejmujące dane jednostki dominującej i jednostek od niej zależnych wszystkich szczebli, bez względu na ich siedzibę, zestawione w taki sposób, jakby grupa kapitałowa stanowiła jedną jednostkę (zgodnie z art. 55-63 d ustawy o rachunkowości). Analizowane roczne skonsolidowane sprawozdanie finansowe grupy kapitałowej również podlega zatwierdzeniu przez odpowiedni organ danej jednostki.
- Z kolei na podstawie art. 27 ust. 2 ustawy z dnia 15.02.1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych (Dz. U. z 2000 r., Nr 54, poz. 654 z późn. zm.), jednostki podlegające przepisom tej ustawy zobowiązane są **przekazać do urzędu skarbowego roczne sprawozdanie finansowe** (ewentualnie wraz z opinią i raportem podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych) w terminie 10 dni od daty zatwierdzenia rocznego sprawozdania finansowego wraz z odpisem uchwały organu zatwierdzającego sprawozdanie finansowe. **Niezłożenie sprawozdania finansowego do Urzędu Skarbowego** może być przez szczególnie gorliwe organy podatkowe traktowane jako niezłożenie w terminie wymaganej informacji podatkowej i w konsekwencji zakwalifikowane jako przestępstwo lub wykroczenie skarbowe określone w art. 80 kodeksu karnego skarbowego zagrożone odpowiednio karą grzywny w stawkach dziennych bądź karą grzywny za wykroczenie skarbowe (przy naruszeniach mniejszej wagi).
- Zgodnie z art. 68 ustawy o rachunkowości, w szczególności spółki z o.o., spółki akcyjne oraz spółdzielnie, są obowiązane do **udostępnienia wspólnikom, akcjonariuszom lub członkom** rocznego sprawozdania finansowego i sprawozdania z działalności jednostki, a jeżeli sprawozdanie finansowe podlega obowiązkowi badania - także opinii wraz z raportem biegłego rewidenta - najpóźniej na 15 dni przed zgromadzeniem wspólników, walnym zgromadzeniem akcjonariuszy lub walnym zgromadzeniem członków albo przedstawicielami członków spółdzielni. Wskazać należy, że uchybiecie obowiązkowi **udostępnienia wspólnikom, akcjonariuszom lub członkom** powyższej dokumentacji podlega karze grzywny albo karze ograniczenia wolności (art. 79 pkt 5 ustawy o rachunkowości).
- Zgodnie z art. 69 ust. 1 ustawy o rachunkowości kierownik jednostki (zarząd w przypadku spółki z o.o. lub spółki akcyjnej) **składa w rejestrze przedsiębiorców KRS** roczne sprawozdanie finansowe, opinię biegłego rewidenta, jeżeli sprawozdanie podlegało badaniu, odpis uchwały lub postanowienie właściwego organu o zatwierdzeniu rocznego sprawozdania finansowego, podziale zysku lub pokryciu straty, oraz sprawozdanie z działalności spółki. Realizacji powyższego obowiązku powinna nastąpić w terminie 15 dni od dnia zatwierdzenia sprawozdania finansowego. **Niezłożenie sprawozdania finansowego lub sprawozdania z działalności spółki do rejestru przedsiębiorców KRS**, zgodnie z art. 79 pkt 4 ustawy o rachunkowości, jest zagrożone karą grzywny albo ograniczenia wolności.
- W przypadku tych jednostek, w zakresie których sprawozdanie finansowe podlega obowiązkowi zbadania przez biegłego rewidenta, dodatkowo zachodzi konieczność złożenia określonych elementów sprawozdania finansowego do **ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej "Monitor Polski B"**, w terminie 15 dni od dnia ich zatwierdzenia, wraz z opinią biegłego rewidenta oraz odpisem uchwały bądź postanowienia stosownego organu o zatwierdzeniu sprawozdania finansowego i podziale zysku lub pokryciu straty (art. 70 ustawy o rachunkowości). Obowiązek ogłoszenia może dotyczyć również

rocznego skonsolidowanego sprawozdania finansowego grupy kapitałowej. Istotne jest, że **uchybiecie obowiązkowi złożenia sprawozdania finansowego do ogłoszenia** podlega karze grzywny albo karze ograniczenia wolności (art. 79 pkt 3 ustawy o rachunkowości).

Podkreślić trzeba, że niezależnie od opisanej powyżej odpowiedzialności karnej, naruszenie powyższych obowiązków może uzasadniać odwołanie osób odpowiedzialnych za ich realizację (np. członków zarządu w spółkach kapitałowych) z zajmowanych stanowisk.

Z uwagi na to, że zakres obowiązków związanych z zamknięciem roku obrotowego jest znaczny i w natłoku pracy związanej z przygotowaniem sprawozdań finansowych łatwo o uchybienie tym obowiązkom, Dr Krystian Ziemiński & Partners Kancelaria Prawna sp.k. z siedzibą w Poznaniu służy Państwu pełną pomocą w zakresie obsługi prawnej związanej z zamknięciem roku obrotowego.

Pracownicy Kancelarii pozostają również do Państwa dyspozycji w przypadku konieczności wyjaśnienia wszelkich wątpliwości prawnych, w tym również wątpliwości na gruncie prawa podatkowego, związanych z zamknięciem roku obrotowego.

Na Państwa szczegółowe pytanie dotyczące obowiązków rachunkowych związanych z zakończeniem roku obrotowego odpowiedzą prawnicy z Działu Prawa Handlowego Kancelarii Prawnej Dr Krystian Ziemiński & Partners:

dr Marcin Borkowski – marcin.borkowski@ziemski.com.pl
Maciej Włodarczyk - maciej.wlodarczyk@ziemski.com.pl
Aleksander Gałek – aleksander.galek@ziemski.com.pl

DR KRYSZTIAN ZIEMSKI & PARTNERS
KANCELARIA PRAWNA SP. K.
ul. Strusia 10 , 60-711 Poznań
tel (61) 866 26 28, fax (61) 865 82 56
www.ziemski.com.pl

**ziemski&
partners**

